

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ (29ῆ Μαΐου 1494)

Ἄγιος Ἰωάννης τοῦ Οὐστιούγκ*

Ὁ διὰ Χριστὸν Σαλὸς

Στὸ χωριὸ **Πούχοφ**, πέρα ἀπὸ τὸν ποταμὸ Σουχόνα, κοντὰ στὸ Οὐστιούγκ, ζοῦσε ὁ Σάββας καὶ ἡ Μαρία, ἓνα εὐσεβὲς ἡλικιωμένο ζεῦγος.

Σὲ προχωρημένη ἡλικία, ἐγέννησαν ἓναν υἱό, τὸν ὁποῖο ὠνόμασαν Ἰωάννη, μιμούμενοι τοὺς Δικαίους Ἐλισάβετ καὶ Ζαχαρία.

Πράγματι, ἦταν ἓνα προφητικὸ ὄνομα γι' αὐτὸν τὸν νέο Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος ἀποδείχθηκε ἓνας μιμητὴς τοῦ Προδρόμου.

Ὁ Ἄγιος Ἰωάννης
καὶ Ὁ Ἄγιος Προκόπιος.

Ἀπὸ πολὺ ἔνωρίς, κατὰ τὴν παιδικὴν τοῦ ἡλικία, ὁ Ἰωάννης ὠδηγήθηκε στὴν ἀσκητικὴ ζωή· δὲν ἔτρωγε τίποτα τὶς Τετάρτες καὶ τὶς Παρασκευές, ἐνῶ ἄλλες ἡμέρες κατέλυε μόνο ψωμὶ καὶ νερό.

Ὅταν ἐρωτήθηκε ἀπὸ τὴν μητέρα του γιατί νήστευε τόσο πολὺ, ἐνῶ ἦταν ἀκόμη παιδί, ἀπάντησε: **«Γ**ιὰ νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. **Κ**ανένας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Θεό, δὲν εἶναι ἀναμάρτητος. **Ἄ**ν θὰ χορτάσω τροφή τὴν

σάρκα, γιατί αὐτὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐχθρὸς μου».

Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ, ἡ οἰκογένεια μετακόμισε στὴν κωμόπολι Ὀρλέτς (περίπου 40 χλμ. ἀπὸ τὸ Οὐστιούγκ), ἀλλὰ σύντομα μετὰ

ἀπ' αὐτὸ ὁ Σάββας ἐκοιμήθη.

Ἡ Μαρία εἰσηλθε στὴν Μονὴ τῆς Ἀγίας Τριάδος τοῦ Ὁρλέτς, ὅπου ἔγινε Μοναχὴ μὲ τὸ ὄνομα Ναταλία, ὁ δὲ νεαρὸς υἱὸς τῆς ἔζησε μαζί τῆς καὶ συνέχισε τὴν ἡσυχαστικὴ του προσπάθεια.

Ἀργότερα, ἐπέλεξε τὴν ἀσκητικὴ ζωὴ τῆς διὰ Χριστὸν σαλότητος μὲ τὴν εὐχὴ τῆς μητέρας του, ἡ ὁποία τὸν ἄφησε εἰρηνικὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ἐπέστρεψε στὸ Οὐστιούγκ καὶ ἐκεῖ, πλησίον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἔζησε σὲ μία καλύβη, τὴν ὁποία ἔκτισε γι' αὐτὸν ἓνας εὐλαβὴς λαϊκός, ὁ Ἀνδρέας Μίσνεφ.

Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ὁσίου Προκοπίου τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ († Μνήμη: 8 Ἰουλίου 1303, Οὐστιούγκ), περνοῦσε τὶς νύκτες του στὴν προσευχὴ, ἐνῶ κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ἡμέρας περιπλανιόταν μέσα στοὺς δρόμους ἀνυπόδητος, ἔχοντας τὴν ἐμφάνισι ἐνὸς διανοητικὰ καθυστερημένου καὶ φορῶντας μόνον ἓνα μακρὸ ὑποκάμισο μὲ μία ζώνη στὴν μέση.

Ὁ Ἰωάννης ἀναπαυόταν σὲ μία σωρὸ ἀπὸ κοπριά. **Ἐ**ντούτοις,

μόλις καὶ μετὰ βίας ξεκουραζόταν, ἐφ' ὅσον προσευχόταν ὀλονυκτίως καὶ τὴν ἡμέρα ἀγωνιζόταν ὡς Σαλός, δεχόμενος συνεχῶς τοὺς χλευασμοὺς καὶ τὰ γρονθοκοπήματα τῶν ἀνθρώπων. **Ὁ**μως, ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπέμενε μὲ ἀληθινὴ ταπείνωσι.

Ὁ Ὁσῖος Ἰωάννης ἔκρυβε ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μάτια τὴν ζωὴ τῆς προσευχῆς, γιὰ νὰ μὴν καταστραφῇ ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὴν κοσμικὴ δόξα· ἦταν ὁμως ἀδύνατον νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀγιότητά του.

Ὁ π. Γρηγόριος, ἓνας εὐσεβὴς Ἱερεὺς τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, εἶχε τὴν περιέργεια νὰ μάθῃ πῶς ὁ Σαλὸς περνοῦσε τὶς νύκτες του. **Κά**ποτε, κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ χειμῶνος, ὁ π. Γρηγόριος σύρθηκε πάνω ἀπὸ τὴν καλύβη τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου καὶ κοίταξε μέσα ἀπὸ μία ρωγμὴ στὸν τοῖχο. **Εἶ**δε τὸν Ὁσῖο νὰ προσεύχεται μὲ τὰ χέρια του ὑψωμένα στοὺς οὐρανοὺς. **Γιὰ** πολλὰς

Ὁ Ὁσῖος Προκόπιος.

ὥρες προσευχήθηκε ὑπὲρ ὄλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχαν βλάψει ἢ τὸν εἶχαν τραυματίσει. Ὁταν ὠλοκλήρωσε τὶς προσευχές του, ὁ Ἅγιος ἄρχισε νὰ ἀνακατεύη μὲ τὰ γυμνὰ χέρια του τὰ κάρβουνα στὴν φωτιά. Ἀφοῦ ἔκανε τὸ σταυρό του, ἀνεφώνησε: «Κύριε, σημειωθήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου

ἐφ' ἡμᾶς!», καὶ ἐξάπλωσε εἰρηνικὰ ἐπάνω στὰ πυρακτωμένα κάρβουνα.

Ὁ π. Γρηγόριος ἐτρόμαξε. Ἐχοντας χάσει τὸν ἔλεγχο τοῦ ἑαυτοῦ του, ὥρμησε μέσα στὴν καλύβη. Ὁ Ὅσιος ἐξῆλθε ἀπὸ τὴν φωτιά, ἐκοίταξε αὐστηρὰ τὸν ταραγμένο Ἱερέα καὶ τοῦ εἶπε: «Μέχρι τοῦ θανάτου μου, μὴν ἀποτολμῆσης νὰ ὀμιλήσης σὲ κανέναν γι' αὐτό». Ὁ Ἱερεὺς ὑποσχέθηκε νὰ ὑπακούσῃ.

Σὲ κάποια περίπτωσι, ἡ Πριγκίπισσα Μαρία, σύζυγος τοῦ κυβερνήτου τοῦ Οὐστιούγκ, Πρίγκιπος Θεοδώρου Κράσνου, ἔπεσε ἄρρωστη μὲ σοβαρὸ πυρετό. Τότε, ἓνας ὑπηρέτης ἐστάλη στὸν Μακάριο Ἰωάννη γιὰ νὰ ζητήσῃ τὶς προσευχές του γιὰ τὴν Πριγκίπισσα. Ὁ ἀγγελιοφόρος βρῆκε τὸν Σαλὸ ἐξαπλωμένο ἐπάνω σὲ μία σωρὸ ἀπὸ κοπριά, ἀλλὰ προτοῦ ἀκόμη νὰ τὸν πλησιάσῃ, ὁ Ἅγιος τοῦ εἶπε: «Υγεία στὸν καλὸ μας Πρίγκιπα Θεόδωρο καὶ τὴν Πριγκιπέσσα του!». Ὡσπου νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ὑπηρέτης στὸ σπίτι, ἡ ἄρρωστη ἦταν ἤδη καλά.

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης, νέος ἀκόμη, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν 29ῃ Μαΐου 1494 καὶ ἐνταφιάσθηκε πλησίον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, ὅπου εἶχε διέλθει ὅλες τὶς θεάρεστες ἡμέρες τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του ἀνηγέρθη Ἱερὸς Ναὸς πρὸς τιμὴν τῆς Προόδου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (1ῃ Αὐγούστου).

Ἡ Διακήρυξις τῆς Ἀγιότητος αὐτοῦ ἐγίνε ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Μόσχας τοῦ 1547, μία δὲ Ἀκολουθία πρὸς τιμὴν του ἐγράφη ὑπὸ κάποιου Θεοφάνους στὸ Οὐστιούγκ τὸν 15ῶ αἰῶνα καὶ ὁ Βίος του συνεγράφη τὸ 1554 ἀπὸ τὸν υἱὸ κάποιου, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε τὸν Ἅγιο καὶ συνέλεξε μαρτυρίες ἀπὸ ἄλλους αὐτόπτες μάρτυρες.

Στις πρεσβεΐες τῶν Ἁγίων διὰ Χριστὸν Σαλῶν Προκοπίου καὶ Ἰωάννου ἀποδίδεται ἡ νίκη τῶν Ρώσων τὸ 1610 στὴν Σαπύγα καὶ ἡ σωτηρία τῆς πόλεως Οὐστιουγκ ἀπὸ τοὺς Πολωνοὺς τὸ 1613.

Τῶ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῶ,
τῶ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!

(*) Πηγές:

1. **Архиепископъ Сергій (Спасскій)**, *Полный Мѣсяцесловъ Востока*, т. II, стр. 161а, Владимиръ 1901 г., Москва 1997 г.
2. **Монахиня Таисія**, *Житія русскихъ Святыхъ, 100 лѣтъ русской святости*, I, стр. 252, Jordanville, NY, USA 1983 г.
3. **Bishop Varlaam Novakshonoff**, *God's Fools, The lives of the holy "Fools for Christ"*, Synaxis Press, Dewdney, B.C., Canada, pp. 30-31.
4. *Ἡμεῖς Μωροὶ διὰ Χριστὸν – Βίος καὶ πολιτεία Ὁσίων Σαλῶν*, ἔκδοσις Ἱερᾶς Καλύβης Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Νέα Σκῆτη Ἁγίου Ὁρους 2005, σελ. 37-39 (Μετάφρασις τοῦ ἀγγλικοῦ κειμένου τοῦ 3).
5. Website of the «Orthodox Church in America», *Feasts and Saints*, May 29: www.oca.org
6. Website of the «Moscow Patriarchate», *Вера и Жизнь/Церковный календарь/Месяцеслов*: www.mospat.ru